

Luku 17

Kunta palveluksessasi

Oppikirjan sivut 141 - 148

KUNTA

- Verotusta ja armeijaa varten ennen
- Hallinnointi, rekisteröinti ja peruspalvelujen tuottaminen nykyisin

Kunnan jäsenet

a. Perusjäsenyys

- asuminen
- työteko

b. Muut kunnan jäsenet

- kiinteistön- ja maanomistajat sekä yhteisöt (= laitokset, säätiöt ja yritykset)
- **Kriteeri**
 - omistaa kiinteää omaisuutta
 - harjoittaa yritystoimintaa

Oikeudet ja velvollisuudet

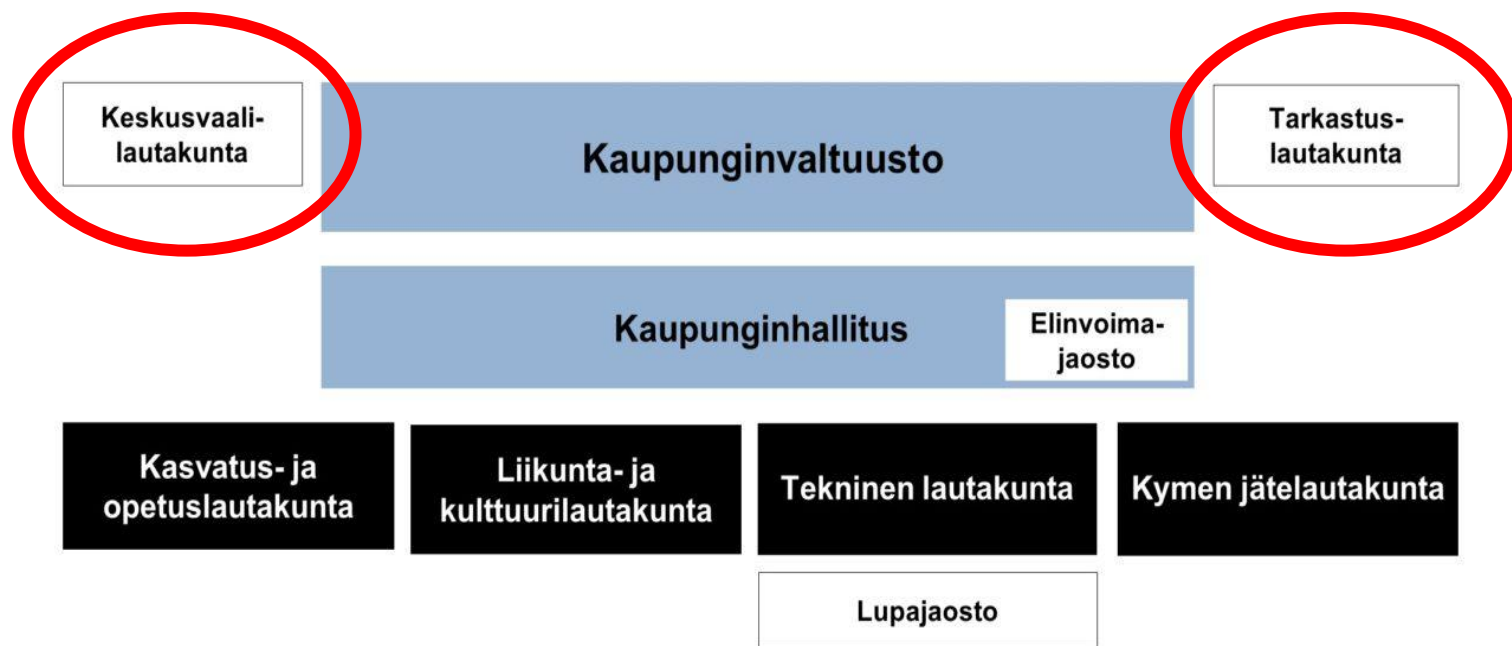
Perusjäsenten oikeudet:

- äänestäminen, ehdolle asettuminen ja muu osallistuminen (vain yhdessä)
- perusvalveluiden saaminen
- tiedonsaanti
- aloiteoikeus
- **valitusoikeus!**

Oikeudet ja velvollisuudet

- **Velvollisuudet:**
 - **verot, kunnan säännöt**
- **Huom. 18 v. ikä**

Muilla jäsenillä rajatut oikeudet ja velvollisuudet.

Toimielinorganisaatio 1.8.2021

Kunnanvaltuusto

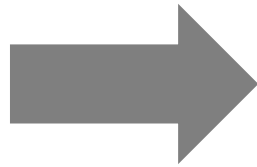
- **Valitsee jäsenet kunnan toimielimiin.**
- **Hyväksyy tilinpäätöksen.**
- **Päättää!!!**
 - toiminnasta ja taloudesta
 - hallinnon järjestämisestä
 - palveluista ja niiden maksuista
 - kunnan liikelaitoksista
 - veloista
- **Kouvolassa 59 jäsentä!**

Kunnanhallitus

- **Valmistele** asiat kunnanvaltuustolle
- **Vastaa** kunnan **hallinnosta** ja taloudenhoidosta
- **Vastaa** päätösten **täytäntöönpanosta**
- **Valvoo** kunnan **toimielinten laillisuutta**
- **Edustaa** kuntaa
- **Kouvolassa 13 jäsentä**

Päätöksenteko (miten kuntaa hallitaan):

**Valmistelu:
lautakunnat ja
virkamiehet**

**Päätöksenteko:
valtuusto**

**Toimeenpano:
kunnanhallitus
ja -johtaja**

LUOTTAMUSTEHTÄVÄT

- **Yleiset kelpoisuusehdot:**
 - kotipaikka kunnassa
 - ääni- ja vaalioikeus kunnassa
 - ei ole holhouksenalainen
- **Muuta;**
 - jotkut valtion virkamiehet
 - muu kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa tai määräysvallassa oleva
 - esteellinen eli jäävi
 - 34 §

LUOTTAMUSTEHTÄVÄT

- **Korvaukset**

- kokouspalkkiot
- ansionmenetykset
- matkakustannukset
- päiväraha

- **Tuntomerkkejä**

- määräaikaisuus
- palkattomuus
- rikosoikeudellinen vastuu
- poliittinen vastuu

2. Millä eri tavoin kunnat voivat järjestää palvelunsa?

- Kunta voi tuottaa palvelut itse.**
- Kunta voi perustaa liikelaitoksen tai osakeyhtiön hoitamaan palveluita.**
- Kunta voi ostaa palvelut yksityiseltä yritykseltä tai toiselta kunnalta.**
- Kunnat voivat järjestää palvelut yhdessä esim. kuntayhtymillä.**

SOTE – miksi?

1. Kuntien järjestämät sosiaali- ja terveyspalvelut eivät toteuneet alueellisesti yhdenvertaisesti.
2. Väestö ikääntyy, mikä lisää palvelujen tarvetta ja kustannuksia yhteiskunnalle.
3. Kuntien järjestäminä palveluissa oli tehottomuutta, mikä lisäsi jonoja ja kustannuksia.

Kuntien talousvaikeuksien ja kestävyysvajeen vuoksi palvelut on haluttu siirtää suurempien maakuntien ja uusien yksityisten palveluntuottajien vastuulle.

Kestävyyssvaje!

- **Julkisen talouden tulot ovat pitkällä aikavälillä menoja pienemmät.**
 - väestön ikääntyessä Suomen menot pitkällä aikavälillä kasvavat tuloja nopeammin
- **Ilman menojen leikkauksia tai verojen korotuksia tämä johtaa valtion pysyvään velkaantumiskierteeseen.**

SOTE

= **sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ja rakenteiden uudistus**

- **painopistettä siirretään perustasolle ja ehkäisevään toimintaan**
- **vastuu palvelujen järjestämisestä siirtyy kunnilta 18 maakunnalle**

Sote-uudistuksen tavoitteena on:

- **turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille**
 - **parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta**
 - **kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja**
 - **turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti sosiaali- ja terveyspalveluihin**
 - **vastata ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin sekä**
- **Hillitä kustannusten kasvua!**

KUNNAN TALOUS – mistä rahaa?

1. VEROT:

€ **Kunnallisvero**

- **Vero% kaikille sama**

€ **Yhteisövero;**

- **yrietykset ja yhteisöt**
- **20% verotettavasta tulosta**
 - Valtiolle 70%
 - Kunnille 28 %
 - Srk:lle 2%

€ **Muita veroja**

- **esim. kiinteistövero**

2. Valtionosuus

- **verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus**
- **harkinnanvarainen valtionosuus kuntakohtaisena arviona**

3. Toimintatuotot

- **maksut palveluista**

Miten kunnan asukas voi vaikuttaa kuntansa asioihin?

Kansalaistoiminnalla:

tempauksilla,
mielenosoituksilla,
kirjoituksilla,
nettikampanjoilla,
valtauksilla

**Tekemällä
aloitteita,
valituksia,
ehdotuksia**

**Kunnan
asukkaan
vaikutusmah-
dollisuudet**

**Toimimalla
valtuustossa,
lautakunnissa,
johtokunnissa
tai nuoriso-
valtuustoissa**

**Toimimalla
asukasyhdistyk-
sissä tai kylätoimi-
kunnissa**

**Äänestämällä ja
olemalla ehdolla
kuntavaaleissa ja
mahdollisissa
kunnallisissa
kansanäänestyk-
sissä**

www.kuntalaisaloite.fi